

Школска 2012/2013. година
Републичко такмичење ученика гимназија
Књижевна олимпијада

I разред

Шифра: _____

1.	<p>Који типски лик се не појављује у ерудитној комедији ренесансе? Заокружи два уљеза.</p> <p>а) младић шкртица б) куртизана в) раскалашни љубавник</p> <p>г) хвалисави војник д) слуга витез</p>	
2.	<p>Допуни исказ тако да буде тачан.</p> <p>У експозицији <i>Османа</i> Ивана Гундулића апострофира се _____. Овај грех доводи се у везу са јунаком по имену _____.</p>	
3.	<p>Једна јунакиња обраћа се своме удварачу:</p> <p>„Душманин је мој једино име твоје.”</p> <p>Допуни реченицу тако да тврдња буде тачна.</p> <p>Наведене речи изговара _____ обраћајући се _____.</p>	
4.	<p>Допуни исказ тако да буде тачан.</p> <p>У многим европским књижевностима, па и у нашој, књижевна дела у доба ренесансе писана су најчешће на _____ језику.</p>	
5.	<p>Заокружи слова испред два пара писаца који су се могли срести.</p> <p>а) Марин Држић и Иван Гундулић б) Вилијам Шекспир и Молијер в) Мигел де Сервантес и Иван Гундулић г) Марин Држић и Молијер д) Вилијам Шекспир и Мигел де Сервантес</p>	

6.	<p>Заокружи слово испред имена писца који је познатом делу светске књижевности дао наслов <i>Божанствена комедија</i>.</p> <p>а) Данте б) Бокачо в) Петрарка</p>	
7.	<p>Пажљиво прочитај наведене стихове. Допуни потом реченице испод тако да искази буду тачни.</p> <p style="text-align: center;"><i>Блажене прве патње које вежу У слатком споју са љубављу мене, И лук и стреле што погодише ме, И ране које до срца ми сежу.</i></p> <p>Наведена строфа део је песме коју је написао _____. Врста песме у склопу које је наведена строфа зове се _____. Помињањем „лука и стрела” алудира се на митолошког јунака по имену _____.</p>	
8.	<p>Заокружи слово испред врсте стиха који су највише користили дубровачки петраркисти.</p> <p>а) двоструко римовани дванаестерац б) двоструко римовани осмерац в) троструко римовани шеснаестерац г) лирски десетерац</p>	
9.	<p>У <i>Паклу</i> Дантеа Алигијерија појављује се лик једног песника у улози водича. Заокружи слово испред његовог имена.</p> <p>а) Овидије б) Вергилије в) Хорације г) Пиндар д) Хесиод</p>	
10.	<p>Пажљиво прочитај наведене стихове. Допуни потом реченицу тако да исказ буде тачан.</p> <p style="text-align: center;"><i>О дјевице чисте и благе, Ке врх горе славне и свете Слатком власти пјесни драге Свјем пјевоцим наричете</i></p> <p>Синтагма „дјевице чисте и благе” односи се на _____. „Славна” и „света” гора на којој оне певају је _____.</p>	

11.	<p>Повежи јунаке из истог дела. Комбинације броја и слова напиши на линијама, како је започето.</p> <p>1. монах Лаврентије а) Санчо Панса 2. Антигона б) Меркуцио 3. Харпагон в) Креонт 4. Дон Кихот г) Ла Флеш</p> <p style="text-align: center;">___1б___, _____, _____, _____</p>	
12.	<p>Допуни исказе тако да буду тачни.</p> <p>а) Хагиографски жанр у византијској и старој словенској књижевности, настао на основу кратких записа о смрти мученика или краћих повести и анегдота о подвигу светих испосника назива се _____.</p> <p>б) Краћи или дужи реторски и песнички текст средњовековне књижевности у коме се прославља неки светац или историјска личност, чиме се утврђује њихов култ, назива се _____.</p>	
13.	<p>У ком од наведених дела је Шекспир могао пронаћи сижејну основу за своју драму <i>Ромео и Јулија</i>? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) Бокачов <i>Декамерон</i> б) Овидијеве <i>Метаморфозе</i> в) Хомерова <i>Илијада</i> г) Софоклеова <i>Антигона</i></p>	
14.	<p>Комбинацијом бројева и слова повежи значење наведених исказа са књижевним делима, како је започето.</p> <p>1. примити данајске дарове а) <i>Тврдица</i> 2. оцрнети образ неке б) <i>Новела од Станца</i> 3. имати змију у цепоу в) <i>Илијада</i> 4. превести жедног преко воде г) <i>Кнежева вечера</i></p> <p style="text-align: center;">___1в___, _____, _____, _____</p>	
15.	<p>На линијама напиши називе књижевних врста којима припадају наведена дела.</p> <p style="text-align: center;"><i>Туга</i> Антона Павловича Чехова _____</p> <p style="text-align: center;"><i>Први пут с оцем на јутрење</i> Лазе Лазаревића _____</p> <p style="text-align: center;"><i>Новела од Станца</i> Марина Држића _____</p>	

16.	<p>Изричући казну Исусу судија Понтије Пилат ритуално пере руке. Које је значење овог симболичког чина? Заокружи тачан одговор.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. скида одговорност са себе због донете пресуде 2. дистанцира се од своје вере 3. показује да је далеко од Исусовог учења 4. указује да му је жао Вараве 5. показује да прихвата Исусово учење 	
17.	<p>Који од наведених јунака се прво појављује у писаној традицији, а тек потом у епској народној традицији? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) Милош Обилић б) Бановић Страхиња в) кнез Лазар г) Југ Богдан</p>	
18.	<p>Заокружи слово испред стилских фигура које препознајеш у наведеном одломку. (Само једна комбинација је тачна.)</p> <p>„Униформа седе у саонице. Кочијаш цокну уснама, истеже врат као лабуд, попридиже се и махну бичем више из навике него из потребе.”</p> <p>а) метонимија, поређење, оноματοпеја б) метафора, епитет, поређење в) пероснификација, поређење, градација</p>	
19.	<p>Један стих не припада наведеном одломку. На линију испод препиши тај стих.</p> <p><i>Демоне анђеоски! Гавране Голубљег пеја! Јагње крвоједно! Одвратно језгро у божанској љусци! Наличје оног што ти лице каже! За љубав, не за мржњу, ја сам рођена!</i></p> <hr/>	
20.	<p>У првом разреду читаш и избор из поезије савремених песника. На основу понуђеног одломка, одреди ко је аутор следећих стихова.</p> <p><i>Беше лето кад је божур цвето, оде псето, ја у поље скретох. Да л' због мене, да ли због жакета, превари се па скрете и Цвета.</i></p> <p style="text-align: right;">_____</p> <p style="text-align: right;">(име и презиме песника)</p>	

Тест прегледао: _____

Укупно бодова: _____

РЕШЕЊА (I разред)

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	а) младић шкртица д) слуга витез	0,5 0,5
2.	охолост; Осман	0,5 0,5
3.	Јулија (Капулети); Ромеу (Монтегију)	0,5 0,5
4.	народном	1
5.	в) Мигел де Сервантес и Иван Гундулић д) Вилијам Шекспир и Мигел де Сервантес	0,5 0,5
6.	б) Бокачо	1
7.	Петрарка / Франческо Петрарка; сонет; на Амора/Купидона	2 тачна – 0,5; 3 тачна – 1 бод
8.	а) двоструко римовани дванаестерац	1
9.	б) Вергилије	1
10.	музе; Парнас	0,5 0,5
11.	1б, 2в, 3г, 4а Редослед није битан.	2 тачна – 0,5; 3 тачна – 1 бод
12.	а) житије б) похвала	0,5 0,5
13.	б) Овидијеве <i>Метаморфозе</i>	1
14.	1в; 2г; 3а; 4б	2 тачна – 0,5; 3 тачна – 1 бод

15.	а) новела б) приповетка в) фарса	2 тачна – 0,5; 3 тачна – 1 бод
16.	1. скида одговорност са себе због донете пресуде	1
17.	в) кнез Лазар	1
18.	а) метонимија, поређење, оноματοпеја	1
19.	<i>За љубав, не за мржњу, ја сам рођена!</i>	1
20.	<u>Душан (Душко) Радовић</u>	1 бод

Школска 2012/2013. година
Републичко такмичење ученика гимназија
Књижевна олимпијада

II разред

Шифра: _____

1.	<p>Пред тобом су одломци из Матавуљевих приповедака. На линији поред сваког одломка напиши име женског лика о којем се у наведеном одломку говори.</p> <p>а) „Не ваља с висине скакати! То није за дивојчице. А Миш је магарац кад те на то наговара!... Хајдемо сад полако (...) – Да је припаднемо? – шапну Јоји ”</p> <p>б) „– За муке Исукрстове, ма, шта је? Је болесна? – Била!... – Ах!... Је... умрла? – ...Је!”</p> <p>в) „И она, поварета, плачући рече: ’Ено га! Долази! Али ја не могу, мене притеже ова жалосна рука, притеже ме у дубину! А Јурета нека вазме!’”</p>	<p>_____</p> <p>(име женског лика о којем је реч)</p> <p>_____</p> <p>(име женског лика о којем је реч)</p> <p>_____</p> <p>(име женског лика о којем је реч)</p>
2.	<p>Пажљиво прочитај следеће стихове Војислава Илића и одговори на захтеве испод њих.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px auto; width: fit-content;"><p>„Са пустих, далеких поља јутарња магла се диже, И хладни ћарлија ветар. У граду живот се буди.”</p></div> <p>а) Како се назива врста стиха коју је Војислав Илић често користио?</p> <p>_____</p> <p>б) У наведеним стиховима усправним линијама обележи границе метричких стопа.</p>	
3.	<p>На свакој линији испред наслова песама Војислава Илића напиши слово под којим се наводе стихови који им припадају.</p> <p>а) „А тамо суморни Турчин озбиљно ножеве нуди, Или замишљен пуши;”</p> <p>б) „Сува, кржљава крушка, ко црна огромна рука, Суморно нада мном стоји. (...)”</p> <p>в) „(...) Са старих ограда давно Увели ладолеж већ је суморно спустио вреже;”</p>	<p>___ <i>Сиво, суморно небо</i></p> <p>___ <i>Јутро на Хисару код Лесковца</i></p> <p>___ <i>Запуштени источник</i></p>

4.	Који је српски писац Матавуља назвао „писцем доброг ока и великог дара”, „мајстором приповедачем”? <hr/> (име и презиме писца)	
5.	Из које се прозне врсте развијају Матавуљев роман <i>Бакоња фра Брне</i> и Сремчеви романи <i>Поп Ђира и поп Спира</i> и <i>Зона Замфирова</i> ? <hr/> (назив прозне врсте)	
6.	Пажљиво прочитај следећи одломак и одговори на захтеве поред њега. <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px 0;"> <p>„Изведи народ мој, о, Господе, изведи га из ропства злопатна и не дај да ти створ на облик твој у праху лежи челом пузећи! – По ријечима те познам смјелима да имаш крила која узвија пламичак свети што сам потакô у срцу првог оног човјека док бољим појмом грлио сам свијет.”</p> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p>а) Ко је аутор дела из којег је наведени одломак? <hr/> (име и презиме аутора)</p> <p>б) Наведи наслов дела. <hr/> (наслов дела)</p> <p>в) Ко разговара у претходним стиховима? <hr/> и <hr/></p> </div> <div style="width: 45%; border-left: 1px solid black; padding-left: 10px;"> <p>а) Ко је аутор дела из којег је наведени одломак? <hr/> (име и презиме аутора)</p> <p>б) Наведи наслов дела. <hr/> (наслов дела)</p> <p>в) Ко разговара у претходним стиховима? <hr/> и <hr/></p> </div> </div>	
7.	Пажљиво прочитај следеће реченице. Поред тачних заокружи Т, а поред нетачних Н	
8.	У наведеном низу подвуци две карактеристике које се односе само на новелу као књижевну врсту: краћа прозна форма психолошка мотивација ликова спој лирског, епског и драмског сведени заплет и нагли расплет широка аналитичка слика друштва доминација тока свести	
9.	Проглас којим се прокламују основна начела књижевног стварања једног писца, епохе или неке нове групе писаца, а која се супротстављају владајућим књижевним нормама зове се _____ . У наведеном низу подвуци два текста која су таквог карактера. <i>Предговор „Кромвелу”</i> Виктора Игоа <i>Српски рјечник</i> Вука Караџића <i>Мемоари</i> Проте Матеје Ненадовића <i>Певање и мишљење</i> Светозара Марковића	

10.	<p>Прочитај пажљиво мишљење Миодрага Павловића о једној песми српског романтизма и одговори на питање након цитата.</p> <p>„Елегично осећање живота, потенцирано контрастирањем емоционалних епитета <i>жуто</i> и <i>зелено</i> и изненадним инверзивним током реченица (...), даје звуку симболичан смисао умирања. У песми, односно у њеном дитирампском слоју чују се, међутим, и сасвим други звуци.”</p> <p>Наведи наслов песме о којој у наведеном одломку говори Миодраг Павловић.</p> <p>_____</p> <p>(наслов песме)</p>																	
11.	<p>Решите задате асоцијације тако што ћеш у празан простор на дну сваког вертикалног низа написати име и презиме одговарајућег ствараоца.</p> <table border="1" data-bbox="191 720 1425 1129"> <tr> <td data-bbox="191 720 500 814">пришао покрету Светозара Марковића</td> <td data-bbox="505 720 805 814">уређује <i>Глас Црногорца</i></td> <td data-bbox="810 720 1110 814">покреће први српски часопис</td> <td data-bbox="1115 720 1425 814">родом из познате уметничке породице</td> </tr> <tr> <td data-bbox="191 821 500 974">писац реалистичке приповетке (<i>Рога</i>)</td> <td data-bbox="505 821 805 974">пише и драме (<i>Максим Црнојевић</i>)</td> <td data-bbox="810 821 1110 974">у поезији се јавио песмом <i>Поздрав Мојсеју Путнику</i></td> <td data-bbox="1115 821 1425 974">објавио три књиге песама, са одликама поетика реализма, парнаса и симболизма</td> </tr> <tr> <td data-bbox="191 980 500 1075">преводац класика руског реализма</td> <td data-bbox="505 980 805 1075">преводи Шекспира</td> <td data-bbox="810 980 1110 1075">аутор монографије о Петру Великом</td> <td data-bbox="1115 980 1425 1075">коректор у државној штампарији</td> </tr> <tr> <td data-bbox="191 1081 500 1129"></td> <td data-bbox="505 1081 805 1129"></td> <td data-bbox="810 1081 1110 1129"></td> <td data-bbox="1115 1081 1425 1129"></td> </tr> </table>	пришао покрету Светозара Марковића	уређује <i>Глас Црногорца</i>	покреће први српски часопис	родом из познате уметничке породице	писац реалистичке приповетке (<i>Рога</i>)	пише и драме (<i>Максим Црнојевић</i>)	у поезији се јавио песмом <i>Поздрав Мојсеју Путнику</i>	објавио три књиге песама, са одликама поетика реализма, парнаса и симболизма	преводац класика руског реализма	преводи Шекспира	аутор монографије о Петру Великом	коректор у државној штампарији					
пришао покрету Светозара Марковића	уређује <i>Глас Црногорца</i>	покреће први српски часопис	родом из познате уметничке породице															
писац реалистичке приповетке (<i>Рога</i>)	пише и драме (<i>Максим Црнојевић</i>)	у поезији се јавио песмом <i>Поздрав Мојсеју Путнику</i>	објавио три књиге песама, са одликама поетика реализма, парнаса и симболизма															
преводац класика руског реализма	преводи Шекспира	аутор монографије о Петру Великом	коректор у државној штампарији															
12.	<p>На линијама поред три кључна становишта која сачињавају дијалектику мисли у <i>Горском вијенцу</i> упиши број под којим се налази принцип који то становиште изражава. Два принципа су вишак.</p> <table data-bbox="191 1270 1425 1455"> <tr> <td data-bbox="191 1270 805 1308">1. принцип пораза</td> <td data-bbox="810 1308 1425 1346">_____</td> </tr> <tr> <td data-bbox="191 1308 805 1346">2. принцип контемплације</td> <td data-bbox="810 1308 1425 1346">_____</td> </tr> <tr> <td data-bbox="191 1346 805 1383">3. принцип хедонизма</td> <td data-bbox="810 1346 1425 1383">_____</td> </tr> <tr> <td data-bbox="191 1383 805 1421">4. принцип сумње</td> <td data-bbox="810 1383 1425 1421">_____</td> </tr> <tr> <td data-bbox="191 1421 805 1455">5. принцип акције</td> <td data-bbox="810 1421 1425 1455">_____</td> </tr> </table>	1. принцип пораза	_____	2. принцип контемплације	_____	3. принцип хедонизма	_____	4. принцип сумње	_____	5. принцип акције	_____							
1. принцип пораза	_____																	
2. принцип контемплације	_____																	
3. принцип хедонизма	_____																	
4. принцип сумње	_____																	
5. принцип акције	_____																	
13.	<p>Наведени цитат из текста Витомира Вулетића посредно се односи на заједничке мотиве и слику света два дела – једне драме руске књижевности и једне приповетке српског реализма. Прочитај га и одреди која су то два дела.</p> <p>„Страст узимања мита, страст унижавања нижих од себе на друштвеној лествици и подлог клањања вишима од себе господари свим тим људима заједно.”</p> <p>_____</p> <p>(назив дела)</p> <p>_____</p> <p>(назив дела)</p>																	

РЕШЕЊА (II разред):

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	а) Луца б) Марица в) Паве/Пава/Паву	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод; уколико су тачна два одговора, онда се даје пола бода (0,5); уколико су тачна сва три одговора, онда се даје 1 бод. (Признају се наведена имена, не и функције ликова.)
2.	Хексаметар „Са пустих, далеких поља јутарња магла се диже, И хладни ћарлија ветар. У граду живот се буди.”	0,5 0,5 (Само све тачно уписане границе метричких стопа доносе 0,5 бодова).
3.	в) <i>Сиво, суморно небо</i> а) <i>Јутро на Хисару код Лесковца</i> б) <i>Запуштени источник</i>	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод; уколико су тачна два одговора, онда се даје пола бода (0,5); уколико су тачна сва три одговора, даје се 1 бод.
4.	Иво Андрић	1 бод (Признаје се само пуно име и презиме.)
5.	анегдота	1 бод
6.	а) Силвије Страхимир Крањчевић б) <i>Мојсије</i> в) Мојсије и Јехова	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод; уколико су тачна два или три одговора, онда се даје пола бода (0,5); уколико су тачна сва четири одговора, даје се 1 бод. (Признаје се само пуно име и презиме аутора).
7.	а) Н; б) Т; в) Н; г) Н.	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод; уколико су тачна два и три одговора, онда се даје пола бода (0,5); уколико су тачна сва четири одговора, онда се даје 1 бод.
8.	<u>краћа прозна форма</u> <u>сведени заплет и нагли расплет</u>	0,5 0,5
9.	манифест <i>Предговор „Кромвелу”</i> Виктора Игоа <i>Певање и мишљење</i> Светозара Марковића	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод; уколико су тачна два одговора, онда се даје пола бода (0,5); уколико су тачна сва три одговора, даје се 1 бод.
10.	<i>Кад млидија умрети</i>	1 бод (Прихвата се само у целини тачан наслов песме.)

11.	Милован Глишић Лаза Костић Захарије/Захарија Орфелин Војислав Илић	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод; уколико су тачна два и три одговора, онда се даје пола бода (0,5); уколико су тачна сва четири одговора, онда се даје 1 бод. (Признају се само пуна имена и презимена.)
12.	становиште главара <u>5</u> становиште владике Данила <u>4</u> становиште игумана Стефана <u>2</u>	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод; уколико су тачна два одговора, онда се даје пола бода (0,5); уколико су тачна сва три одговора, онда се даје 1 бод.
13.	<i>Ревизор</i> <i>Глава шећера</i>	0,5 0,5 (Редослед није битан.)
14.	в) алегорија	1 бод
15.	в) б) а)	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод; уколико су тачна два одговора, онда се даје пола бода (0,5); уколико су тачна сва три одговора, онда се даје 1 бод.
16.	а) вид, свит, брид б) грану, свану, рану	0,5 0,5 НАПОМЕНА: у сваком низу потребно је да буде све тачно да би одговор био бодован са 0,5.
17.	<i>Данга, Поварета, Бакоња фра Брне, Зона Замфирова</i>	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод; уколико су тачна два или три одговора, онда се даје пола бода (0,5); уколико су тачна сва четири одговора, даје се 1 бод.
18.	романтизам	1 бод
19.	б) лирски г) симетричан ђ) десетерац	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод; уколико су тачна два, онда се даје пола бода (0,5); уколико су тачна сва три одговора, онда се даје 1 бод.
20.	Смаил-ага Ченгић	1 бод (Признаје се само пуно име и презиме.)

Школска 2012/2013. година
Републичко такмичење ученика гимназија
Књижевна олимпијада

III разред

Шифра: _____

1.	<p>Препознај писца на основу понуђеног описа и његово име и презиме напиши на линији испод описа.</p> <p>Овај српски песник, приповедач и романсијер, био је такође и критичар и теоретичар модерне уметности. Његов животни пут сличан је судбини Милоша Црњанског по емиграцији и удаљавању од основног тока српске књижевности. Потписао је из београдске интелектуалне породице – отац му је био историчар, а сестра сликарка. Његов теоријски рад и дела попут „Бурлеске господина Перуна бога грома” и „Откровења” показују до којих тачака је дошла српска модерна.</p> <p>Овај писац се зове _____.</p> <p style="text-align: center;">(име и презиме писца)</p>	
2.	<p>Заокружи слово испред значења речи КОЛАЈНА.</p> <p style="text-align: center;">а) дугме б) пехар в) огрлица г) марама д) оклоп љ) колено</p>	
3.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block; width: 300px;"><p>„Отац наш је био севдалија: лепо уздисао, лепо певао, лепо ћутао, и кроз сузу гледао. Јулица нема око Бошка Петровића, али има његову сузу. Тек је видим, не знам о-што зашто, хода по кући као и обично, али у оку фењер...”</p></div> <p>У наведеном одломку јављају се примери за следеће стилске фигуре:</p> <p>а) метафора, персонификација и алегорија; б) персонификација, поређење и симбол; в) метафора, анафора и асонанца; г) анафора, оноματοпеја и симбол.</p> <p>Заокружи слово испред тачне комбинације одговора.</p>	
4.	<p>Заокружи слово испред оне реченице у којој се говори о особини по којој се метонимија разликује од метафоре.</p> <p>а) Метонимија је стилска фигура која се заснива на пренесеном значењу речи. б) Метонимија настаје на основу логичке (просторне, временске, узрочне) везе појмова / предмета. в) У метонимији се често конкретна именица појављује уместо апстрактне именице, али није неуобичајен ни обрatan пример.</p>	

5.	<p>Пажљиво прочитај следеће реченице о делу „Јазавац пред судом” Петра Кочића. Поред тачних заокружи Т, а поред нетачних Н.</p> <p>а) Лик Давида Штрпца близак је типу шалјивца из народне књижевности. Т Н</p> <p>б) „Јазавац пред судом” припада трагикомедији као драмској врсти. Т Н</p> <p>в) Иако се у многим приповеткама Петра Кочића јављају драмске особине, он је написао само једну драму Т Н</p> <p>г) Давид Штрбац се руга аустријској власти, али не и самом себи. Т Н</p>																								
6.	<p>У поље поред наслова песме упиши број под којим се налази облик строфе у којој је та песма испевана. Два назива за строфу су вишак.</p> <table border="1" data-bbox="448 590 1170 821" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>1.</td> <td>октава</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>катрен</td> <td>„Можда спава”</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>дистих</td> <td>„Наслеђе”</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>квинта</td> <td>„Свакидашња јадиковка”</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>нона</td> <td>„Залазак сунца”</td> <td></td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>терцина</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	1.	октава			2.	катрен	„Можда спава”		3.	дистих	„Наслеђе”		4.	квинта	„Свакидашња јадиковка”		5.	нона	„Залазак сунца”		6.	терцина		
1.	октава																								
2.	катрен	„Можда спава”																							
3.	дистих	„Наслеђе”																							
4.	квинта	„Свакидашња јадиковка”																							
5.	нона	„Залазак сунца”																							
6.	терцина																								
7.	<p>Пред тобом је нетачан редослед појављивања књижевних праваца у развоју светске литературе. Напиши како тачно треба да гласи.</p> <table border="1" data-bbox="404 982 1338 1171" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">НЕТАЧНО</th> <th style="width: 50%;">ТАЧНО</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>романтизам</td> <td></td> </tr> <tr> <td>класицизам</td> <td></td> </tr> <tr> <td>реализам</td> <td></td> </tr> <tr> <td>барок</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	НЕТАЧНО	ТАЧНО	романтизам		класицизам		реализам		барок															
НЕТАЧНО	ТАЧНО																								
романтизам																									
класицизам																									
реализам																									
барок																									
8.	<p>Хомоними су:</p> <p>а) речи које имају исти облик и изговор, али се разликују по значењу; б) речи које имају исти облик, али се разликују по изговору и значењу; в) речи које имају исто значење, али се разликују по изговору и облику.</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>																								
9.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак и одговори на захтев испод њега:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>„Прва књига је трокут: рата, човека и жене. Они се сами причају на позадини рата, својим мислима, својим препричаним речима. Заједница је ту само један пук, који ратује за туђе интересе, и рат, који пролази као у сликама. Отуда толика лирика, отуда немање дијалога, отуда концентрисаност, на психу једне жене и два брата.”</p> </div> <p>а) Наведи наслов дела о којем говори овај одломак. _____</p> <p>б) Наведи аутора који је то дело написао. _____</p> <p>в) Наведи име јунакиње тог романа о којој се говори у овом одломку. _____</p>																								

10.	Пажљиво прочитај следећу строфу и подвуци стих који јој не припада. <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> „Ноћас се моје чело жари ноћас се моје веђе поте; Бог је помало све што зâри; умрећу ноћас од лепоте.” </div>	Из које је песме подвучени стих? _____ Наведи аутора те песме. _____ (име и презиме аутора)																							
11.	Пажљиво прочитај наведену строфу и одговори на захтеве испод ње: <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> „Мирис лепоте струји у тој коси, њене су усне пуне слатке варке, њене су руке дрхтаве и жарке, понор и пламен усред ока носи.” </div> а) Из које песничке збирке је ова строфа? _____ б) Ко је аутор те песме? _____ в) Како се зове ова врста строфе? _____ г) Одреди врсту риме у овој строфи. _____																								
12.	У поље поред наслова дела упиши број под којим се налази име неког од његових ликова. Два имена су вишак. <table border="1" style="margin: 10px auto; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30px; text-align: center;">1.</td> <td style="width: 150px;">Салче</td> <td style="width: 150px;"></td> <td style="width: 50px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Аранђел</td> <td>„Коштана”</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Авдага</td> <td>„Мрачајски прото”</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Магда</td> <td>„На Дрини ћуприја”</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>Стевица</td> <td>„Нечиста крв”</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">6.</td> <td>Соња</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	1.	Салче			2.	Аранђел	„Коштана”		3.	Авдага	„Мрачајски прото”		4.	Магда	„На Дрини ћуприја”		5.	Стевица	„Нечиста крв”		6.	Соња		
1.	Салче																								
2.	Аранђел	„Коштана”																							
3.	Авдага	„Мрачајски прото”																							
4.	Магда	„На Дрини ћуприја”																							
5.	Стевица	„Нечиста крв”																							
6.	Соња																								
13.	Пажљиво прочитај следеће реченице. Поред тачних заокружи Т, а поред нетачних Н. <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">а) Дело „Људи говоре” исприповедано је у потпуности у дијалогској форми.</td> <td style="width: 5%; text-align: center;">Т</td> <td style="width: 15%; text-align: center;">Н</td> </tr> <tr> <td>б) „Људи говоре” је лирска проза израсла на путописној основи.</td> <td style="text-align: center;">Т</td> <td style="text-align: center;">Н</td> </tr> <tr> <td>в) „Људи говоре” представља збирку интервјуа са познатим уметницима.</td> <td style="text-align: center;">Т</td> <td style="text-align: center;">Н</td> </tr> <tr> <td>г) Аутор „Људи говоре” разговарајући са непознатим људима дочарава свој доживљај смисла људског постојања.</td> <td style="text-align: center;">Т</td> <td style="text-align: center;">Н</td> </tr> </table>	а) Дело „Људи говоре” исприповедано је у потпуности у дијалогској форми.	Т	Н	б) „Људи говоре” је лирска проза израсла на путописној основи.	Т	Н	в) „Људи говоре” представља збирку интервјуа са познатим уметницима.	Т	Н	г) Аутор „Људи говоре” разговарајући са непознатим људима дочарава свој доживљај смисла људског постојања.	Т	Н												
а) Дело „Људи говоре” исприповедано је у потпуности у дијалогској форми.	Т	Н																							
б) „Људи говоре” је лирска проза израсла на путописној основи.	Т	Н																							
в) „Људи говоре” представља збирку интервјуа са познатим уметницима.	Т	Н																							
г) Аутор „Људи говоре” разговарајући са непознатим људима дочарава свој доживљај смисла људског постојања.	Т	Н																							
14.	Пажљиво прочитај следећу строфу и одговори на захтеве поред ње. <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> „И бити слаб, и немоћан, и сам без игде икога, и немиран, и очајан.” </div> Допуни следећу реченицу тако да она буде тачна. Нагомилавање везника „и“ у овој строфи пример је за стилску фигуру која се зове _____. (назив стилске фигуре)																								

15.	<p>На линији поред имена аутора напиши назив књижевног правца којем сваки аутор припада.</p> <p>а) Милош Црњански _____</p> <p>б) Артур Рембо _____</p> <p>в) Владимир Мајаковски _____</p> <p>г) Оскар Давичо _____</p>																					
16.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак и одговори на захтев испод њега.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <p>„Никад се није руковала. 'Ајд, збогом!'” климне ми главом; и тек се продере на Јосу: „Јосо, оде господин. <u>Је ли теби врабац под капом?</u>”</p> </div> <p>Аутор је израз „имати врапца под капом” употребио да би нагласио:</p> <p>а) Јосино занимање; б) Јосин хоби; в) Јосино понашање.</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора</p>																					
17.	<p>Подвуци стилску фигуру која не припада датом низу. На линијама испод низа наведи по чему се она разликује од осталих стилских фигура</p> <p style="text-align: center;">АНАФОРА АЛЕГОРИЈА АСОНАНЦА АЛИТЕРАЦИЈА</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>																					
18.	<p>Допуни реченицу тако да она буде тачна.</p> <p>Постављање неког догађаја, личности, призора, самог језика, или било чега другог, у време када нису постојали, представља појаву која се назива _____.</p>																					
19.	<p>У поље поред наслова песме упиши број под којим се налази песничка врста којој та песма припада. Две ознаке за песничку врсту су вишак.</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="width: 30px; text-align: center;">1.</td> <td style="width: 200px;">поема</td> <td style="width: 100px;"></td> <td style="width: 50px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>родољубива песма</td> <td>„Пролећна песма”</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>балада</td> <td>„Наслеђе”</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>љубавна песма</td> <td>„Стражилово”</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>елегија</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	1.	поема			2.	родољубива песма	„Пролећна песма”		3.	балада	„Наслеђе”		4.	љубавна песма	„Стражилово”		5.	елегија			
1.	поема																					
2.	родољубива песма	„Пролећна песма”																				
3.	балада	„Наслеђе”																				
4.	љубавна песма	„Стражилово”																				
5.	елегија																					
20.	<p>Допуни реченицу тако да она буде тачна:</p> <p>а) Сваки сонет има _____ строфе. (број строфа)</p> <p>б) У сонету постоје две врсте строфа. То су _____ и _____ (назив врсте строфе) (назив врсте строфе)</p> <p>в) Сваки сонет има _____ стихова. (број стихова)</p>																					

Тест прегледао: _____

Укупно бодова: _____

Решења (III разред)

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	Растко Петровић	1 НАПОМЕНА: прихвата се само пуно име и презиме песника, као што је дато у решењу.
2.	в)	1 НАПОМЕНА: уколико ученик заокружи више од једног одговора колико је тражено, чак иако је у том случају заокружио и тачан одговор, његов се одговор на признаје.
3.	в)	1
4.	б)	1 НАПОМЕНА: уколико ученик заокружи више од једног одговора колико је тражено, чак иако је у том случају заокружио и тачан одговор, његов се одговор на признаје.
5.	а) Т; б) Н; в) Т; г) Н.	Уколико су тачна два или три одговора – 0,5; уколико су тачна сва четири одговора – 1.
6.	„Можда спава” <u>4</u> „Наслеђе” <u>2</u> „Свакидашња јадиковка” <u>б</u> „Залазак сунца” <u>1</u>	1 Уколико су тачна два или три одговора – 0,5; уколико су тачна сва четири одговора – 1.
7.	барок класицизам романтизам реализам	Уколико су тачна два или три одговора – 0,5; уколико су тачна сва четири одговора – 1.
8.	а) НАПОМЕНА: уколико ученик заокружи више од једног одговора колико је тражено, чак иако је у том случају заокружио и тачан одговор, његов се одговор на признаје.	1
9.	а) „Сеобе” б) Милош Црњански НАПОМЕНА: признаје се само пуно име и презиме аутора в) Дафина / госпожа Дафина/ Дафина Исакович НАПОМЕНА: признаје се било који од наведена три одговора	Уколико су тачна два одговора – 0,5; уколико су тачна сва три одговора – 1;

10.	<p><u>Бог је помало све што зâри</u></p> <p>„Сунцокрети”</p> <p>Јован Дучић</p> <p>НАПОМЕНА: прихвата се само пуно име и презиме песника, као што је дато у решењу.</p>	<p>Ако су дата два тачна одговора (без обзира на трећи) = 0,5; ако су тачна сва три одговора = 1</p>
11.	<p>а) „Колајна”</p> <p>б) Тин Ујевић</p> <p>НАПОМЕНА: Признаје се само пуно име и презиме аутора.</p> <p>в) катрен</p> <p>г) обгрљена рима</p>	<p>1</p> <p>Уколико су тачна два или три одговора – 0,5; уколико су тачна сва четири одговора – 1.</p>
12.	<p>„Коштана” 1</p> <p>„Мрачајски прото” 5</p> <p>„Нечиста крв” 3</p> <p>„На Дрини ћуприја” 4</p>	<p>Уколико су тачна два или три одговора – 0,5; уколико су тачна сва четири одговора – 1.</p>
13.	<p>а) Н; б) Т; в) Н; г) Т;</p>	<p>Уколико су тачна два или три одговора – 0,5; уколико су тачна сва четири одговора – 1.</p>
14.	<p>полисиндетон / полисиндет</p>	<p>1</p>
15.	<p>а) суматраизам</p> <p>б) симболизам</p> <p>в) футуризам</p> <p>г) надреализам</p>	<p>Уколико су тачна два или три одговора – 0,5; уколико су тачна сва четири одговора – 1.</p>
16.	<p>в)</p>	<p>1</p>
17.	<p>алегорија</p> <p>Зато што је то стилска фигура значења. / Зато што није стилска фигура синтаксе/звуча.</p>	<p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>НАПОМЕНА: признаје се и друга формулација објашњења уколико се у њему појављују наведени аргументи.</p>
18.	<p>анахронизам</p>	<p>1</p>
19.	<p>„Пролећна песма” 4</p> <p>„Наслеђе” 2</p> <p>„Стражилово” 1</p>	<p>Уколико су тачна два одговора – 0,5; уколико су тачна сва три одговора – 1;</p>
20.	<p>а) четири /4</p> <p>б) катрен и терцет / катрен и дистих/катрен и куплет</p> <p>в) четрнаест /14</p>	<p>Уколико су тачна два одговора – 0,5 (напомена: б) се рачуна као један одговор); уколико су тачни сви одговори – 1.</p>

6.	<p>У Шантићевој песми <i>Претпразничко вече</i> лирски субјекат се сећа прошлих, срећнијих времена, у чијем је средишту успомена на породицу и Бадње вече. У слици сећања његов отац узима гусле и пева једну епску песму. Наведи наслов те народне епске песме.</p> <p>_____</p>	
7.	<p>Бројевима од 1 до 4 успостави правилан редослед реченица у следећем одломку.</p> <p>_____ Сутрадан, дошавши к себи, почео би у неком тихом кајању да храни штигилица на тераси, да разговара с њим, да му звиждуће, држећи кавез високо изнад главе...</p> <p>_____ Незадовољан својим животом, нагризан оном старачком меланхолијом која се не може ублажити ничим, ни оданом децом, ни добрим унуцима, ни релативним спокојством свакодневног живота, почео је да гунђа, да се све чешће опија.</p> <p>_____ Или би се, скинувши најзад пијаму, облачио, стењући, стављао шешир и одлазио на Главну пошту у Таковској да купи марке.</p> <p>_____ Тада би добијао нагле нападе беса, сасвим неочекиваног од тог мирног човека с благим осмехом.</p>	
8.	<p>У које време се дешава радња приповетке <i>Човек који је јео смрт</i> Борислава Пекића?</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>У време:</p> <p>а) Револуције из 1848;</p> <p>б) Француске буржоаске револуције;</p> <p>в) француско-пруских ратова.</p>	
9.	<p>Одговори на следеће захтеве.</p> <p>а) Како гласи скраћеница за Међународни филмски фестивал који се од 1971. године одржава у Београду? _____</p> <p>б) За коју књижевну врсту се додељује једна од најзначајнијих награда у Србији, НИН-ова награда? За _____.</p> <p>в) Издање које садржи оригиналну и најпотпунију верзију текста, са одговарајућом научном апаратуром, тако да се може сматрати аутентичним, зове се _____.</p>	
10.	<p>Који заједнички мотив повезује <i>Фауста</i> Јохана Волфганга Гетеа, <i>Мајстора и Маргариту</i> Михаила Булгакова и <i>Лелејску гору</i> Михајла Лалића?</p> <p>_____</p> <p>(назив мотива)</p>	
11.	<p>Подвучи три термина који су карактеристични за постмодерну.</p> <p>линеарна проза, женско писмо, социјално-психолошка мотивација ликова, палимпсест, александријски синдром, европоцентризам</p>	
12.	<p>Пажљиво прочитај следећи пасус и попуни празна места појмовима који недостају.</p> <p>Француски мислилац и филозоф Паскал за човека каже да је „трска која мисли”. Један песник је употребио у својој песми ову синтагму. Тај песник је _____ а песма се зове _____. Налази се у збирци песама објављеној 1953. по имену _____.</p>	

13.	<p>Које стилска фигура доминира у следећим стиховима?</p> <p>„О, ти кавгацијска љубави, о, мржњо прожета љубављу! О, све што си прво из ничега створено! О, сетно лакоумље, лакрдито тужна, безлични хаосе наизглед лепих облика! Оловно перо, блистави диме, хладна ватро, болесно здравље, стално будни сне, и све што није али ипак јесте!”</p> <p>а) контраст б) инвокација в) оксиморон г) палилогија</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
14.	<p>Које три песме чине тројство „тајне рођења, љубави и смрти” у Дисовој поезији?</p> <p>_____ , _____ , _____ .</p>	
15.	<p>Пажљиво прочитај следеће стихове па одговори на питања.</p> <p>„О, мили часи, како сте далеко! Ви драга лица, ишчезла сте давно! Пуста је соба... Моје срце тавно... И без вас више ја среће не стеко’...”</p> <p>а) Коју врсту стиха препознајеш у овом одломку? _____ б) После ког слога у стиху ове песме запажаш цезуру? После _____ слога. в) Како се назива врста риме, као у овој строфи? _____</p>	
16.	<p>Подвуци стих који не припада овој песми.</p> <p>„Пред вртовима океан се пружа, Разлеће се модро јато галебова; У твојој башти ја те видех јуче У бокору мртвих доцветалих ружа Шумори ветар тужну песму снова. Два грдна Сфинкса према небу златном Стражаре немо и безгласно тако, Док она плаче... А за морским платном Уморно сунце залази полако.”</p> <p>Ко је аутор песме у коју је залутао један стих? _____ (име и презиме песника)</p>	

17.	<p>У следећем примеру подвуци приповедачеве речи.</p> <p>Младић са сломљеним куком тешко се окрену и погледа у букву више себе. Опази дупљу детлића. Није се варао. Рањеник у плавој шајкачи гледао је у ту дупљу.</p> <p>„Сигурно је хипнотисан. Верује да су тамо птичја јаја. Пристао би да постане и слепи миш само да до њих дође.”</p> <ul style="list-style-type: none"> – Фаусте, због чега онај само каже: црвен је исток и запад? (...) – Зашто гњавиш човека? – рече Станко. 	
18.	<p>Ко је аутор текста <i>Идеја и структура</i>, из којег читаш следећи критички одломак?</p> <p>„Препричавајући песму у обичном говору, ми разбијамо структуру и, према томе, ономе који треба да појми уопште не дајемо онај обим информација који је у песми садржан. На тај начин се метод 'идејног садржаја', а одвојено 'уметничких особености', тако чврсто укореењен у школској пракси, оснива на несхватању принципа уметности и штетан је зато што масовном читаоцу даје лажну представу о књижевности као о начину да се надуго и улепшано излажу оне исте мисли које се могу просто и кратко рећи.”</p> <ul style="list-style-type: none"> а) Волфганг Изер б) Ханс Роберт Јаус в) Јуриј Михајлович Лотман г) Волфганг Кајзер <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
19.	<p>Заокружи слова испред описа који се односе на путопис.</p> <ul style="list-style-type: none"> а) Путописна књижевност отвара пут субјективном виђењу света. б) Делује дидактичко-педагошки тиме што преноси географска знања. в) Одликује се актуелношћу тема, информативношћу и сажетошћу. г) Од научне и новинарске публицистике разликује се избором мотива. 	
20.	<p>На основу понуђеног описа, откриј о ком књижевнотеоријском појму је реч и његов назив напиши на линији.</p> <p>За овај појам је карактеристично да отвара своје посебне увиде у природу реалности тако што на алогичан и парадоксалан начин доводи у везу обично неспојиве, диспаратне елементе, нарочито комично и језиво, или комично и трагично. (На такве ситуације наилазимо и у Андрићевом <i>Путу Алије Ђерзелеза</i>.)</p> <p>Овај књижевнотеоријски појам назива се _____.</p>	

Тест прегледао: _____

Укупно бодова: _____

РЕШЕЊА (IV разред)

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	а) 100 000 речи	1 бод
2.	<u>Семјуел Бекет,</u> <u>Чекајући Годоа</u>	0,5 0,5
3.	а) Милорад Павић б) Александар Тишма в) Миодраг Павловић г) Васко Попа	Два тачна одговора – 0,5; три и четири тачна – 1 бод.
4.	а) Santa Maria della Salute б) Лаза Костић	0,5 0,5
5.	<u>3</u> браћа Морићи <u>4</u> Тамил <u>1</u> Абидага <u>1</u> Арифбег <u>2</u> везир Јусуф <u>4</u> фра-Петар <u>3</u> Земка Циганка <u>1</u> лепа Фата <u>2</u> „онај који ово пише”	5, 6 и 7 тачних одговора – 0,5; 8 и 9 тачних одговора – 1 бод.
6.	<i>Бановић Страхинја</i>	1 бод
7.	<u>3</u> <u>1</u> <u>4</u> <u>2</u>	1 бод
8.	б) Француске буржоаске револуције	1 бод
9.	а) ФЕСТ б) роман (године) в) критичко издање	Два тачна (укључујући и правопис) – 0,5; све тачно – 1 бод.
10.	(мотив) ђавола (искушења)	1 бод.
11.	<u>женско писмо,</u> <u>палимпсест,</u> <u>александријски синдром</u>	Два тачна – 0,5; све тачно – 1 бод.

12.	Васко Попа, <i>Патка,</i> <i>Кора</i>	Два тачна – 0,5; све тачно – 1 бод.
13.	в) оксиморон	1 бод
14.	<i>Тамница,</i> <i>Нирвана,</i> <i>Можда спава</i>	Два тачна одговора – 0,5; све тачно – 1 бод (није битан редослед).
15.	а) једанаестерац б) петог (V) в) обгрљена (рима)	Два тачна одговора – 0,5; све тачно – 1 бод.
16.	<u>У твојој башти ја те вид(ј)ех јуче</u> Јован Дучић	0,5 0,5
17.	<u>Младић са сломљеним куком тешко се окрену</u> <u>и погледа у букву више себе. Опази дупљу</u> <u>детлића. Није се варао. Рањеник у плавој</u> <u>шајкачи гледао је у ту дупљу.</u> – рече Станко.	Само све тачно подвучено, у оба случаја, носи 1 бод.
18.	в) Јуриј Михајлович Лотман	1 бод
19.	а) б)	0,5 0,5 (ако је подвучено 3 одговора, међу којима су два тачна, даје се пола бода)
20.	гротеска (гротескно)	1 бод